כמים חיים

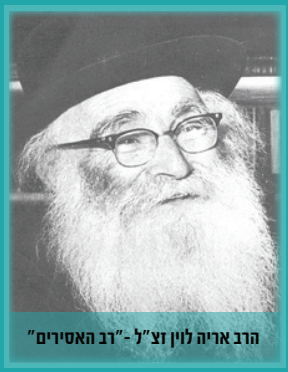
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

כ"ט חשוון תשע"ח

פרשת תולדות

דרך חיים

"ויתרוצצו הבנים בקרבה, ותאמר אם כן למה זה אנכי, ותלך לדרוש את ה'".

פלא גדול שלא ניגשה רבקה אמנו לשאול את בעלה יצחק אבינו, אשר היה נביא, מה פשר ההתרוצצות, ובמקום כך בחרה לגשת לבית מדרשם של שם ועבר, כדברי חז"ל במדרש.

כשמתבוננים באורחות חייו של יצחק אבינו מקבלים הבנה מדוע רבקה אשתו בחרה שלא לשוחח עמו על כאבה והקושי בו היא נתונה.

מרגע ההכרות עם יצחק, בעלה, הבינה רבקה שהוא בטל במציאות להקב"ה. מידתו מידת דין, "פחד יצחק", מידת הגבורה. תכונה נוראה זו מהווה עבורו ביטול אל הנהגת הקב"ה בעולמו, עד כדי כך שאין צורך לפעול ולעשות, אלא לפי מידת השפעת הקב"ה בעולמו, לפיה נלך בציות מוחלט, כי דין הוא- 'הכרת הקב"ה בהנהגת עולמו'.

קודם שפגשה רבקה לראשונה את יצחק בעלה לעתיד כבר התקדשה לו בלי ידיעתו מי היא ומה מעשיה. בשעת פגישתם יצא יצחק לשוח בשדה את תפילת מנחה, שמהותה הקרבה מוחלטת, ומשום כך נקראת 'תפילת מנחה' ולא 'תפילת צהרים', כשם שנקראות תפילת שחרית וערבית, כי יסודה מנחה להקב"ה הנקטרת על גבי המזבח. ראתה אותו רבקה ותמהה מעזוז קדושתו, ומיד נפלה מעל הגמל וכיסתה פניה, כך שלא ראה אותה כלל, וכך הכניסה לבית אמו. וכפי שמתאר הפסוק רק אחר כך "ויאהבה"...

בהמשך רואה רבקה את בעלה חופר באר והבאר נסתמת על ידי הפלשתים הערלים, ובשונה מאביו שצעק חמס על עבדי אבימלך, יצחק ממשיך והולך לדרכו וחופר באר במקום אחר [הרמב"ן כותב שאותן בארות המים הינן יסודות לשפע לכל הדורות, בהם נצטוו האבות הקדושים]. כך ממשיך יצחק בהנהגתו הבטילה לציות אלוקי, עד שלא רבים עימו יותר על הבאר השלישית וקורא לה רחובות, "כי עתה הרחיב ה' לנו.

עוד לפני ההיכרות שלה עם יצחק, ציית יצחק

המשך בעמוד הבא

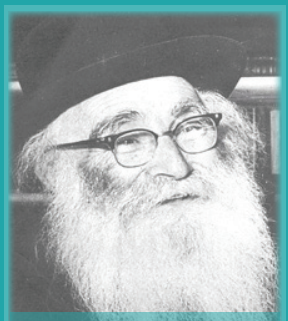

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

דרך חיים

לציווי עקידתו ללא שום הרהור, ופשט צווארו להישחט כי זה רצון הקב"ה.

כשהלכו יצחק ורבקה יחד לגרר, שינה מדרך אביו אברהם אבינו, ובא עמה בלי להיחבא ולחשוש - עד שנראו בעד החלון, וחי חיים רגועים כשכולם מסביבם שטופים בזימה.

יצחק מוכן לברך את עשו, כי הוא הבכור ולו משפט הברכה - הבכורה. נשות עשיו מקטרות עבודה זרה בביתו והוא דבוק באלוקיו. רק אז נקעה נפשה של רבקה וצעקה "קצתי בחיי", תרבות רעה בביתו של אדם.

וכי לא יכלה לבוא אל בעלה הצדיק ולומר לו בנך עשו רוצח המונים ומושחת בתאוותיו?!

העדיפה רבקה להתחכם יחד עם יעקב אבינו, ולהוציא את הברכות בהיחבא.

אם נעיין בפסוקים מעולם לא הייתה ביניהם שיחה, הוא יושב לו פרוש ודבוק באלוקיו, והיא דואגת לכל הפרטים.

אם כך מה לה לשאול אותו על ההתרוצצות בבטנה, יאמר לה בוודאי: זה רצון ה', ויש לתת לבורא עולם להנהיג עולמו.

זו מידה שאין לנו בה השגה ותפיסה. הוא היחידי מכל האבות שייחד הקב"ה עליו שמו בחייו, הוא זה שיתווכח לעתיד לבוא ויאמר שיש סינגור על בניו החוטאים, הוא היחיד בתנ"ך שלא נמצא בו שום טעות או עוון - כי אין לו מציאות כלל.

לעולם יאמר אדם מתי יגיעו מעשי למעשי אבותיי, ולו בנגיעה.. (הרבי רבי בונים מפרשיסחא זי"ע).

הייתה גזירה על העיר הורדנקא, וישב שם בעיר בפרישות נוראה רבי נחמן מהורדנקא זי"ע, שמידתו לומר על כל דבר שקרה והתרגש 'גם זו לטובה'. כך גם כאן, על אף הצעקה בדבר הכליה שחלילה קרובה לבוא, תגובתו הייתה 'גם זו לטובה'. הגיב על כך מרן הבעש"ט: טוב שלא היית בזמן המן הרשע, גם שם היית אומר גם זו לטובה ולא צועק וזועק עד שתתבטל הגזירה.

מדריגת ביטול זו של יצחק אבינו ע"ה מיוחדת במינה, ולנו אין אלא לקוות רק לגעת בה מעט.

שבת שלום ומבורך

בהוקרה ואהבה

חיים אידלס

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** ish.tsadik@gmail.com | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

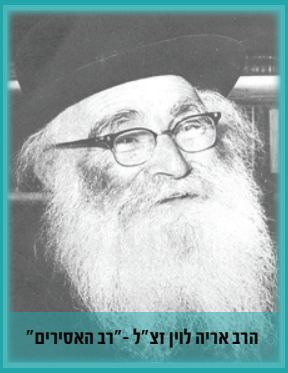
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

מספר אל"מ דני מט: "הייתי מפקד הכוח בכאראמה. נפלו שם כמה חיילים, ביניהם בנים יחידים להוריהם. יום אחד קיבלתי מכתב מהורי אחד הנופלים, בן יחיד. היה זה מכתב יוצא דופן בהחלט. ברוב המקרים אנחנו באים לעודד את הורי החללים ומוצאים עצמנו מעודדים מהם. אותו מכתב היה מלא טרוניות על צה"ל ועל המדינה. האב השכול כתב למשל שבנו היה תמיד רעב בצבא, ולא קִיבל חופשות. אין כמובן חיילים רעבים בצה"ל, לא היה ואין, הכל יודעים זאת. בצה"ל יש גם יחס שווה לכל החיילים בעניין חופשות. אבל האב כתב מה שכתב וחתם. בסוף הוסיף "נ.ב." בלשון זו: "אני מאחל לך ולמשפחתך שהגורל יתנקם בכם ותסבלו כל ימי חייכם כפי שאני סובל היום". קיים ועד הורים שכולים, חברי הוועד השכולים נסעו לאותו אב והשמיעו באוזניו דברי תוכחה.

ערב אחד אני עומד ליד הכותל המערבי, שבשבילי עמידה כזאת בייחוד בשעות הלילה היא חוויה מסעירה, ואני חש בהתעלות נפש. והנה ניגש אלי שמחה הולצברג, הידוע כאבי הפצועים, ואמר לי: "שמע דני פגשת פעם יהודי צדיק ויקר?". שאלתי אותו: "מיהו זה?". אמר: "ר' אריה לוין, בוא אתי ותהא לך חוויה בלתי רגילה".

הלכנו לר' אריה לוין, זה היה חודשים אחדים לפני מותו, והוא היה כבר רתוק למיטת חוליו. שמחה הולצברג הציג אותי לפניו. הוא סיפר לו בין השאר שהייתי בגוש עציון,

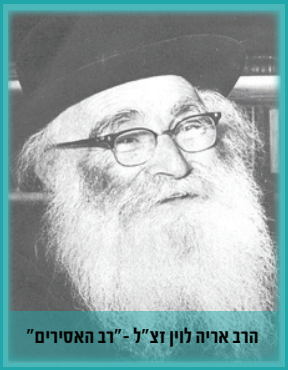
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

תגובתו של ר' אריה היתה: "איזו זכות נתגלגלה לידי, אני הקטן, להיות במחיצתם של כאלה". ואז סיפר לי כיצד הגיע לזיהוי חללי הל"ה לפי שיטת זיהויים של חללי פרעות יהודים בתקופת הגאון מוילנא. תוך כדי שיחה אמר לו שמחה הולצברג: "ר' אריה, הקצין הזה קיבל מכתב נורא מאב שכול, אצול לו ברכה. אחרי מכתב כזה ראוי הוא שתברכו". ר' אריה נטל את ידי, החזיקה בשתי כִפות ידיו, ובירכני. אינני זוכר בדיוק מה אמר, אך התרגשתי כילד קטן.

זמן קצר לאחר מכן קיימתי מסדר לסיום אימונים של היחידה ליד העץ המפורסם בגוש עציון. אשתי היתה אז בהריון. גם שמחה הולצברג היה שם ואמר לי: "שמע, ר' אריה נמצא במצב חמור, הוא שוכב בבית חולים, בוא לבקרו". אמרתי לו: "אני נמצא במצב שאינני יכול לעשות זאת לצערי, לא ישנתי שלושה לילות, בשבוע הבא בערב פסח אני מבקר פצועים בהדסה ואבקר גם אצל ר' אריה לוין". אמר לי שמחה: "אין לחכות, הדבר עלול להיות מאוחר מדי, בוא עכשיו ולא תצטער". נעניתי לו. כשבאנו לבית החולים 'הדסה' היה המסדרון מלא יהודים שהתפללו לשלומו. אחת מבנותיו של ר' אריה עצרה אותנו בכניסה ואמרה לנו שהוא במצב אנוש כבר יומיים ואינו מוציא הגה ואינו מזהה איש, במצב כזה אין טעם להיכנס אליו. שמחה הפציר בה, עד שהתירה לנו להיכנס. כאשר נכנסנו לחדר נתגלתה לפנינו תמונה מפתיעה,

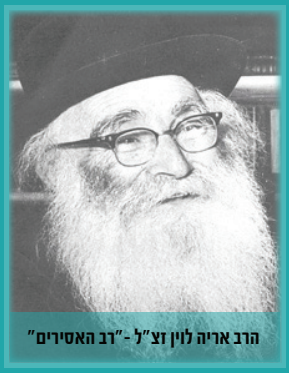
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

ר' אריה לוין לא היה במיטתו אלא ישב בכורסה מקופל בתוך עצמו כשסנטרו כמעט נוגע בברכיו. שמחה נגע בו כמה נגיעות קלות ואמר לו: "ר' אריה, אתה יודע מי נמצא כאן? נמצא כאן הקצין מגוש עציון שהיה אצלך". לפתע התנער ר' אריה ומילמל: "האם זה הקצין קטוע האצבע?". שמחה השיב בחיוב. הוא תפס את ידי ולחצה. בטרם הספקתי להחזירה נשק בידי ואמר לשמחה: "הטלית ִקטן שלי בפינה, תואיל להניחה על כתפי". ואז בירך את אשתי, את בני ואותי. השעה הייתה סמוך לשבע בערב.

למחרת בבוקר, בשעה מוקדמת, ניגשה אשתי למיטתי ואמרה לי בהתרגשות שהגיעה ידיעה על פטירתו של ר' אריה. בלילה ההוא הוציא ר' אריה את נשמתו בטהרה".

(איש צדיק היה עמודים 258-262)

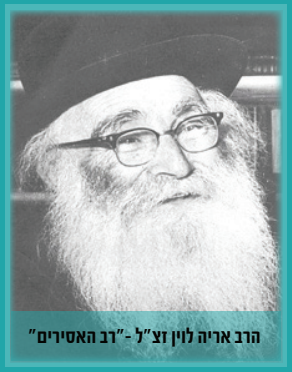
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

כפי שלמדנו בשבוע שעבר, הזכרת דברים שבקדושה אסורה למול דברים מאוסים. והוא הדין גם למול מראות שאינם צנועים, ואין חילוק בין מראה ממש או תמונה. דין זה נלמד מהפסוק "ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך".

בכלל מראות שאינם צנועים כלולים טפח גלוי של אשה במקומות האמורים להיות מכוסים ושיער של אשה נשואה. אמנם בעניין שיער גלוי יש להשתדל ככל הניתן, אך במקרה בו בלתי אפשרי להימנע מלראות שיער כזה ועלול לבוא לידי ביטול של לימוד תורה, תפילה או ברכה ניתן לומר גם למול שיער גלוי. אך לכתחילה נכון שיאמרם בעצימת עיניים או תוך צידוד ראשו. היו שרצו להחמיר אף בפאה נכרית, אך למעשה הדבר תלוי במנהג המקום, שאם ידוע שבאותו מקום נשים הולכות עם פאה נכרית וידוע שאין זה שערן- מותר להזכיר דברים שבקדושה לנוכח פאה נכרית.

במקום בו אדם יודע שישנו חוסר צניעות ונאלץ ללכת שם אינו יכול להזכיר דברי תורה בפה, אך יכול להרהר בדברי תורה, שכן האיסור הוא דווקא בדיבור בדברי קדושה, כלשון הפסוק "ערות דבר". אמנם אם האדם משפיל מבטו, מצדד את ראשו, עוצם את עיניו או חוצץ בינו לבין המראה האסור בעזרת ספר וכדומה- מותר יהיה לו ללמוד אפילו בדיבור ממש.

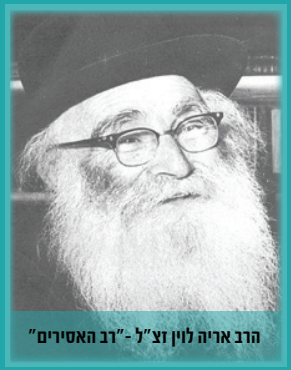
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת
עם הרב חיים אידלס

שאלה | **מועדים לשמחה.**

נשאלתי בניטל הפיטם ביו"ט, האם יש מקום להתיר לטלטל האתרוג לביתו לאחר התפילה כיון שעדיין יכול להריח בו מדינא רק שמספק לא מברכים (כמו"כ יכול ליתן לבנו הקטן) או שהוקצה למצוותו כיון שדעתו הייתה על המצוה בלבד?

תשובה | בהערת כבוד תורתו, באתרוג שנפל הפיטם באופן שנפסל (יעויין שלחן ערוך אורח חיים סימן תרמח ז) אי שרי לטלטלו בשבת משום שאפשר להריח בו?

מרן הכריע (אורח חיים תרנח ב) שאסור לטלטל את ג' המינים דהוו כאבן, אולם האתרוג מותר בטלטול כיוון שראוי להריח בו. אולם כבר העיר בעל ערוך השלחן (עיין אורח חיים שח יז), וכך הכריעו מרנן הגרש"ז אויערבאך (שמירת שבת כהלכתה פרק כב) ודודי זקני מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל (שלמי יהודה פרק א), שכיוון שאדם כיום מקפיד על אתרוגו ואין הוא עומד לריח, ממילא הוא מוקצה מחמת חסרון כיס. וכל שכן לאחרים שמאוד מקפידים על הסחורה.

אם כן, כיוון שהאתרוג אינו כשר למצוותו אין מקום לבוא ולומר שיריח בו, כיוון שאינו מורגל בכך והסיח דעתו ממנו. ואף שיש דעות בין הפוסקים שניתן ליטול בשאר ימי החג, מלבד היום הראשון, בחסר, וכן שניתן להחזיק הפיטם בעזרת מחט, כיוון שלרוב הפוסקים לא סומכים על דעות אלו למעשה, הרי שאדם לא נותן דעתו על האתרוג- והרי האתרוג אסור בטלטול.

המעוניין לשלוח אל הרב אידלס שאלות הלכתיות (בלבד)
מוזמן לשלוח לכתובת
shut.r.eideles@gmail.com
תשובות יישלחו לשואלים ויפורסמו באתר עמותת 'איש צדיק היה' ובעלון.